

A Nobel-díjas kutató örökösei a mai szegedi tudósok

Szent-Györgyi: Ne féljetez gondolkodni

Az egyetlen magyarországi kutatóhely, ahol Nobel-díjra érdemes teljesítmény született, a szegedi egyetem. S bár három mai tanszék is a Szent-Györgyi Albert által irányított intézet közvetlen utóda, mégsem csak az itteni orvosok, biológusok és vegyészek, hanem minden szegedi kutató Nobel-díjas tudósunk szellemi örökösének tekint magát.

„Ne féljetez gondolkodni és nagy problémákon töprengeni, még akkor sem, ha a kérdés túl nagy-nak látszik saját erőitekhez képest. Az életben, mint a célba lövésnél, magasabba kell célozni, mint ahogy az ember találja vél. A kutatóknak a kutatás nem a legfontosabb, de az egyetlen fontos dolog” – mutatja Szent-Györgyi Albert 1977-ben az Országos Tudományos Diákköri Konferenciának küldött levelét Dux László.

A megvalósult álom

A Szegedi Tudományegyetem (SZTE) Biokémiai Intézete tanszékvezető egyetemi tanára, illetve Vegytani Intézetet és a Szerves Kémiai Tanszék vezető professzor végigvezet azokon a szobákon és laborokon, amelyekben nagy elődjük, Szent-Györgyi Albert is dolgozott. Megcsodálhatjuk a dómra, illetve a másik oldalon a Rerrich Béla térre nyíló csodás kilátást, de egy fölújításra szoruló tanári szobán és a Nobel-díjas tudós nevét viselő tantermen kívül a harmincas évekből üzenő munkaeszközöket már nem lehetünk. Mert nem ez a fontos – vélik a professzorok –, hanem az a szellemiség, amit Szent-Györgyi örökül hagyott.

Három tanszék, közte a Dux László által vezetett biokémiai intézet is folytatja Szent-Györgyi Albert Nobel-díjjal is elismert kutatómunkáját

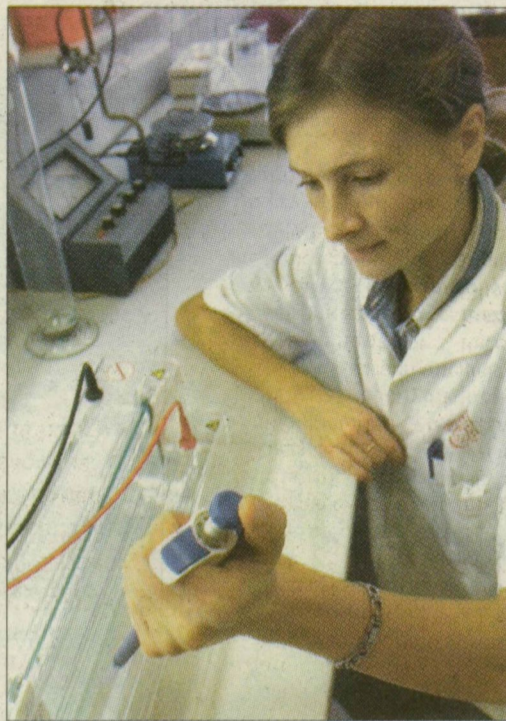
Fotó: Schmidt Andrea

– Az egyetem nem csak falak, laboratóriumok, műszerek, könyvek összessége. A benne dolgozó tanárok, tudósok, diákok közössége nélkül természetesen és üres dísz a város az ország testén – magyarázza Dux László, hogy a Kolozsvárról menekülő kényszerű, 85 éve a Tisza-parti városba befogadott egyetemre az alapító, Klebelsberg Kunó miért hívta meg Szent-Györgyi Albertet, s a hozzá hasonlóan fiatal, de külföldi tapasztalatokkal is rendelkező tudósokat. Általuk megvalósult az álom: a Tisza-parton megszületett a magyar Göttinga. S a

tudomány itteni fellegvárában, újabban az egyetemhez kapcsolódó új tudásközpontokban, vagy éppen az akadémiai kutatóhelyeken, illetve a Szent-Györgyi-tanítvány Straub F. Brunó által alapított Szegedi Biológiai Központban nemzetközi figyelemre is érdemes munka folyik.

Megsüvegették

– Friss szellemet hozott Szent-Györgyi, mert megmutatta: a tudós is ember, aki széles körű műveltséggel és érdeklődéssel rendelkezik, színes életet él. Ő például rendszeresen sportolt,

A vízizommintából fehérjéket választ szét Mandler Luca orvos biológus. Az izomkutatást Szent-Györgyi Albert kezdte el a szegedi egyetemen

Fotó: Schmidt Andrea

repülőgépet vezetett, motorke-rekppárral járt a munkahelyére, színházba látogatott – villant föl néhány képet Tóth Gábor a tudós elődről.

– Csapatot szervezett maga köré. Laki Kálmán, Banga Ilna, Straub F. Brunó, Erdős Tamás, Guba Ferenc társaságában, a mai Déry Miksa szakközépiskola pincéjéből a Dóm térre költöztetett laborokban folytatta a külföldön, többek között a vitaminkutatás pápája, Hopkins mellett, Cambridge-ben elkezdett munkát – támogatja a tudománytörténeti képet Dux professzor. Szegedi tel-

AZ MTA ELNÖKE A TUDOMÁNY ÜNNEPÉN

A szegedi egyetem József Attila Tanulmányi és Információs Központjában ma 11 órakor Vizi E. Szilveszter akadémikus, az MTA elnöke megnyitja a Magyar Tudomány Ünnepe rendezvénysorozatát. Köszöntőt mond: Botka László szegedi polgármester Szabó Gábor rektor, Telegdy Gyula, a SZAB elnöke. Ünnepi előadást tart Venetianer Pál akadémikus Az evolúció a számok és a kísérletek tükrében címmel. A következő napokban az egyetem, az MTA szegedi akadémiai bizottsága, a TIT 22-féle rendezvényt és 163 előadást szervez az evolúció – fejlődés – revolúció témakörrel.

jesítményét az amerikai kémikusok társasága egy szegedi emléktáblán külön is elismeri: „Mérőföldkő a kémia történetében Szent-Györgyi Albert munkássága a biológiai oxidáció és a C-vitamin felfedezése terén. Szent-Györgyi Albert (1893–1986) biokémikus a 20-as években útkereső munkát végzett a biológiai oxidáció mechanizmusának felfedezésében. 1930–1936 között a Szegedi Egyetem professzoraként sikerült bebizonyítania, hogy a korábban izolált hexuronsav a C-vitaminnal azonos, és kilogrammos mennyiségben paprikából készíthető. 1937-ben kapott fiziológiai-ortostudományi Nobel-díjat a 'biológiai életfolyamatok, különösen a C-vitamin, valamint a fumar-sav-katalízis terén tett felfedezéseiért', később munkatársával világszínvonalú eredményeket ért el az izom kémiai és biokémiai mechanizmusainak vizsgálatában...”

– A tudományt Budapesten kívüli egyetemen is lehet színvonalasan művelni. Ezt is bizonyítja Szent-Györgyi munkássága – véli Tóth Gábor. A professzor arra is emlékeztet, hogy e teljesítményéért akkor megsüvegették a szegediek a kutatót. Ma más a

helyzet. Az egyik általa vezetett tanszék a peptidkutatás központjaként emlegetik, a másik pedig kiváló munkakapcsolatban áll az ugyancsak Nobel-díjas Oláh Györggyel. De az ilyen és ehhez hasonló eredmények visszhang nélkül maradnak, a város és az ország nem értékén méri kutatóit, pedig manapság, mikor egyre romlik a tudomány finanszírozása, illetve az erre szánt összeg belső elosztása, nagyon nehéz itthon tartani a fiatalokat.

Átütő eredmények jönnek

– A Szent-Györgyi által elkezdett izomkutatások terén megőrizte vezető helyét a szegedi egyetem – magyarázza az ezt a munkát irányító Dux László, aki munkatársaival egyetemben öt (az orvosi, a gyógyszerész, a fogorvosi, a természettudományi és az egészségtudományi) karon és három (magyar, angol és német) nyelven oktat. Véleménye szerint az élettudományok terén átütő eredményekre számíthatunk annak eredményeként, hogy az integrációval létrejött új struktúrában kiválóan együttműködhetnek a különböző tudományágak, például a világhírű szegedi fizika, kémia, matematika művelőivel.

ÚJSÁSZI ILONA

AZ ÉV BABÁJA 2006

Újra itt a Délmagyarország és a Délvilág babaszépségversenye

3 éves korig várjuk a babákat szépségversenyünkre.

Hozza el Ön is gyermekét, unokáját valamelyik fotózási helyszínre, ahol lapunk fotóriporterei készítik a gyerekekről felvételeket. A fotózáson való részvétel ingyenes, de feltétel, hogy legyen a szülő vagy nagyszülő nevén Délmagyarország- vagy Délvilág-előfizetés. Lapunkra a fotózások helyszínein is előfizethetnek.

A fotókból december 6-án külön mellékletet jelentetünk meg, amelyben elhelyezünk egy szavazólapot. Szavazni csak mellékletben megjelenő szelvény beküldésével lehet. A babákat életkor szerint három kategóriába soroljuk. Kategóriánként az első három legtöbb szavazatot kapott kisgyermeket díjazunk és bemutatjuk őket lapunkban. Közülük az nyeri Az év babája címet, akire a legtöbb jelölés érkezik.

Hogyan lehet jelentkezni?

- Hozza el gyermekét és a kiegészítő nevezési szelvényt az Önnek megfelelő fotózási helyszínre.
- Hozza magával a legutolsó, szülő vagy nagyszülő nevén szereplő lap-előfizetési számlát, vagy banki igazolást. Ha ön még nem előfizető, a helyszínen megrendelheti lapunkat.

Fotózások időpontja és helyszínei

Makó: november 6., 12.00–17.00, Hagymaház, Posta u. 4.
Szeged: november 7., 8. és 9., 11.00–17.00, Ifjúsági Ház, Felső Tisza part 2.
Hódmezővásárhely: november 9., 12.00–17.00, Petőfi Sándor Művelődési Központ, Szántó K. J. u. 7.
Mindszent: november 10., 13.00–15.00, Művelődési Ház, Szabadság tér 37.
Szentes: november 13., 14.00–17.00, Művelődési Központ, Tóth J. u. 10–14.
Mórahalom: november 14., 14.00–17.00, Aranyosmő Rendezvényház, Röszei út 1.
Csongrád: november 16., 14.00–17.00, Művelődési Központ, Szentháromság tér 8.
Kistelek: november 16., 13.00–16.00, Rendezvényház, Kossuth u. 5–7.

Kategóriák

Picur: 0–9 hónap
Huncutka: 9–18 hónap
Gézengúz: 18–36 hónap

Nevezési szelvény:

A kisgyermek neve:.....
 Születési dátum: Kora: (hónap)
 Szülő neve:.....
 Címe:
 Tel.:
 Az előfizető neve (ha nem a szülő nevén van az előfizetés)

 Címe:.....

Információ: 62-567-857

www.delmagyar.hu

Keressük a 2006-os év legszebb babáját

Ma indul a babafotózás

Indul a Délmagyarország és a Délvilág babaszépségversenye. Fotózással kezdünk, ma Makón, holnapról három napon át Szegeden, és így megyünk tovább a megye városaiiba. Aztán elkészítjük színes babaalbumunkat, majd karácsonyhoz közeledve olvasóink eldöntik, ki legyen Az év babája 2006-ban.

Ahogy első alkalommal tavaly, bizonyára most is nagy izgalommal várják velünk együtt olvasóink a Délmagyarország és a Délvilág legkedvesebb családi eseményének, a babaszépségversenynek minden bizonnyal bensőséges, szép eseményeit. Tavaly már láhattuk, minden kisgyermek maga a csoda, egyszerű és megismételhetetlen – természetes is, hogy valamennyiük fotóját egységesen és szépen megjelentetjük albumunkban. Receipt nincs a babák szépségére, hiszen míg egyikük egy bájos mosollyal, a másikuk egy huncut grimaszal, míg a harmaduk lehet, hogy éppen egy legörbülő ajakkal vesz le bennünket, felnőtteket a lábunkról. És ez garantáltan így lesz most is! Tavaly több mint 1500 csöppség színes kis fotóját mutathattuk be a lapunk mellékleteként megjelenő 56 oldalas színes, esztétikus albumunkban.

Mától november 16-áig a megye nyolc városában rendezünk baba-fotózást, a pontos időpontok és helyszínek keretes felhívásunkban olvashatók. A makóiakkal kezdünk, aztán holnapról három

Egy évvel ezelőtt is nagy volt a gyermekáldás Hódmezővásárhelyen

Fotó: Tésik Attila

SAVAZÁS, DÍJAZÁS

Mindhárom kategóriában az első három legtöbb szavazatot elérő babát díjazunk. Abszolút győztest is hirdetünk, az a csöppség lesz az év babája, aki az első három kategóriagyőztes közül a legtöbb szavazatot kapja. Voksolni majd a babaalbumból kivágtott szavazólapokkal lehet.

napon át Szegeden dolgoznak fotóriportereink, naponta 11–17 óráig az ifjúsági házban várják a babákat. Maga a fotózás a legkisebkek számára sem jelent kényelmetlenséget, hiszen most is kényelmes, biztonságos babszék-fotelben ülhetnek, feketnek.

Mint játékfelhívásainkban többször jeleztük, három korosztályban várjuk a csöppsegeket: az A kategóriában (picur) a 9 hónap alattiakat, a B kategóriában (huncutka) a 9–18 hónap közöt-

tietek, míg a C kategóriában (gézengúzok) a 18–36 hónap közöttieket. A korhatárok kötöttek, de a legnagyobbaknál maximum egy hónapos pluszt még elfogadunk, így a babaszépségverseny felső korhatára legfeljebb három év és egy hónap.

Előzetes jelentkezés nincs, a regisztráció a fotózások helyszínein történik, ezért a felhívásainkból kivágható nevezési szelvényt ne felejtsek el magukkal hozni! Természetes feltételnek tartjuk, hogy a jelentkezők családjában, a szülők vagy nagyszülők valamelyikének legyen érvényes Délmagyarország- vagy Délvilág-előfizetése. Ha nincs, pótolhatják a fotózási helyszíneken is.

KERÜLJÜK EL A TUMULTUST!

Az elmúlt évi tapasztalatok alapján tanácsoljuk a szegedieknek: nem érdemes túl korán érkezni a fotózásra, tavaly is a nyitó nap első órái voltak a legsűrűbbek. Később viszont már nem volt tömeg, igen nyugodt légkörben, minimális várakozással zajlott a fényképezkedés.